

Lina Wolffs roman er lige så mørk, som den er lys

Fotograf: Gustav Bergman.

SIMONE BERTELSEN

30.08.2026

BØGER // ANMELDELSE – Jeg skal ærligt indrømme, at jeg tænkte *what the fuck* en hel del gange undervejs, skriver Simone Bertelsen om Lina Wolffs *Ligene vi begravede*. Men Wolff balancerer dygtigt det grafiske, kropslige og håndgribelige – huden, blodet og knoglerne – med litterære fantasier.

Ligene vi begravede

Forfatter: Lina Wolff

Forlag: Gads Forlag

På dansk ved: Andrea Fehlauer

Udkommet d. 20. august 2026

292 sider

Man får smæk for skillingen i *Ligene vi begravede*. Der er skeletter i skabene og lig i kumrefryseren, og det er blandt romanens mindre makabre indslag. Nej, Lina Wolffs fantasi af den groteske slags fejler i hvert fald ikke noget.

Vi følger søstrene Jolly og Peggy, der vokser op som plejebørn på en faldefærdig gård i en lille skånsk landsby. En by fuld af "perverse stoddere og pædofile svin i hver en krog", som det hedder i romanens indledende sætning. Her hersker tilsyneladende ingen love, indbyggerne tæller flere både halv- og helkriminelle typer, og et brutalt og uopklaret mord på to små tvillinger hænger som en mørk sky over byen og søstrenes opvækst.

Plejefaren er en misogyn satan, der refererer til sin kone som "gold, gold jord, der aldrig har givet mig egne børn." Og efter i årevis at have ligget under for plejefarens psykiske vold og undertrykkelse, er plejemoren heller ikke ligefrem nogen hyggetante:

Romanen er ikke bare en primitiv fortælling om øje for øje og tand for tand

"Hvis hun hørte et pip mere fra vores små djævlemunde, ville hun først hæfte vores læber sammen med hæftemaskinen, der stod inde på skrivebordet på plejefars kontor, og så ville hun hælde den kogende kålsuppe over os, skolde os, så huden løsnete sig fra kroppen og krøllede sammen fra hovedet til fødderne, og vi ikke ville kunne skrike på grund af hæfteklammerne." Så er tonen ligesom slået an.

Men da plejefaren pludselig dør, opstår et alternativt familiært fællesskab omkring søstrene. Plejemorens nye kærlighed, Solbritt, flytter ind, og kvinderne tager også to chilenske flygtninge under deres vinger. Snart lever de seks mennesker under samme tag, og det er ikke småting, der udspiller sig derunder.

Øje for øje

Mange års tiltagende hævntørst eskalerer for plejemor, der snart folder sig ud som en anden furie. Godt hjulpet på vej af flygtningenes belejlige kendskab til retsmedicin og politiarbejde bliver det nærmest et familieforetagende at give byens voldtægtsforbrydere og mordere tilbage af samme skuffe.

Man kan være tilbøjelig til at le af hendes nærmest maniske forestilling om at være kaldet fra oven til at udføre retfærdighedens gerninger, for Wolff mestrer unægteligt humoren, men samtidig er det hele gravalvorligt. Selvom familien ikke entydigt kan vurdere, om plejemoren er gal eller genial, finder de alligevel – hinsides al moral – en fælles forståelse for hendes projekt. For hun er ikke bare en gal kvinde, men et billede på en mentalitet, der kan opstå, når man har haft voldsom menneskelig ondskab inde på livet.

Det er et ældgammelt gengældelsesprincip, der opereres ud fra. Men romanen er ikke bare en primitiv fortælling om øje for øje og tand for tand.

Lys i mørket

Wolff skriver skarpt og enkelt om mørke, sorg og ondskab, og der er hårrejsende beskrivelser af menneskelig lidelse, jeg næppe glemmer foreløbig. Men *Ligene vi begravede* er også en opløftende fortælling om at vende den anden kind til. Om at vælge lyset.

Kraftigst illustreret er dette i Peggy, der tidligt drømmer sig væk fra galskab og mørke. Hun flygter i stedet ind i litteraturen og i drømmen om storbyen og familielivet. Hun er også den i familien, der kraftigst fordømmer plejemorens projekt, til trods for at hun selv har været offer for byens perverse stoddere.

Mens hun tidligt skifter den lille flække ud med Lund, en søn, en højtuddannet mand og kvalitetsvine, bliver Jolly derimod hængende på gården og påtager sig opgaven at fortælle deres historie. Hvor Peggy er en drømmer, tør Jolly mindre tro på en *happy ending*. At være omgivet af al den død svækker modet til livet: "Livet er skrøbeligt, og forfærdelige ting sker hele tiden. Ligger på lur og slår til, hvis man vender ryggen til eller på anden måde blottet sig. Tænk på tvillingerne, sagde jeg. Og alt andet, der sker hele tiden. Jeg sagde, at min grænse nok gik ved børn, ved børn gik min grænse for, hvad mit hjerte kunne klare at miste."

Det kan lade til, at Peggy trækker det længste strå af de to. Men at tage ejerskab over sin egen fortælling er også en forsoning

Det kan lade til, at Peggy trækker det længste strå af de to. Men at tage ejerskab over sin egen fortælling er også en forsoning. Og undervejs i sin fortælling forstår Jolly, at også hun må vende sin by og sit gamle liv ryggen. At også hun må gøre krav på livet og lykken.

I epigrafen citeres T.S. Eliots berømte digt *The Waste Land*: "That corpse you planted last year in your garden,/has it begun to sprout?". Citatet giver et nys om familiens metode til afskaffelse af lig, men foregriber også romanens håbefulde budskab. At man kan blomstre, selvom man er plantet i en ødemark og blevet til midt i død og elendighed.

Liv og død er den åbenlyse kontrast, romanen beskæftiger sig med, men *Ligene vi begravede* er på mange planer en fortælling fuld af modsætningsforhold og overraskelser. Jeg skal ærligt indrømme, at jeg tænkte *what the fuck* en hel del gange undervejs, men Wolff balancerer dygtigt det grafiske, kropslige og håndgribelige – huden, blodet og knoglerne – med litterære fantasier. Hun væver nænsomt det høje og intellektuelle ind i det lave og primitive. Og på forunderlig vis har hun skrevet en helt

fantastisk roman, der er lige så mørk, som den er lys, lige så sorgfuld, som den er sjov, og lige så ond, som den er fuld af håb.

LINA WOLFF

LIGENE VI BEGRAVEDE

GADS FORLAG

Ligene vi begravede

Lina Wolff

Simone Bertelsen

SIMONE BERTELSEN

Simone Bertelsen (f. 1997) er cand.mag. i litteraturvidenskab fra Syddansk Universitet med udvekslingsophold på Humboldt-Universität zu Berlin.

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.

- Et kritisk nyhedsoverblik fra ind- og udland
- Indsigt baseret på selvstændig research
- Dagens tophistorier fra POV International
- I din indbakke **alle hverdage** kl. 12.00
- Betal med **MobilePay**

For kun 25 kr. om måneden giver du POV International mulighed for at bringe uafhængig kvalitetsjournalistik.

25 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

SENESTE

DEBAT

POV International

OM POV

REDAKTION

SKRIBENTERNE